

AMOKSYCYKLINA, AZYTROMYCYNĄ I KLINDAMYCYNĄ W LECZENIU ZAKAŻEŃ UKŁADU ODDECHOWEGO

1. Hryniewicz W., Albrechta P., Radzikowskiego A. Rekomendacje postępowania w pozaszpitalnych zakażeniach układu oddechowego. Wyd II, NIL Warszawa 2016.
2. Klein J.O.: Microbiologic efficacy of antibacterial drugs for acute otitis media. *Pediatr. Inf. Dis. J.*, 1993; 12: 973.
3. Ruohola A., Heikkinen T., Meurman O., Puhakka T., Lindblad N., Ruuskanen O., Antibiotic treatment of acute otorrhea through tympanostomy tube: randomized double-blind placebo-controlled study with daily follow-up *Pediatrics*, 2003; 111: 1061-1067.
4. Bottenfield GW., Burch DJ., Hedrick JA. et al. Safety and tolerability of a new formulation (90 mg/kg /day divided every 12 h) of amoxicillin/clavunate (Augmentin ®) in the empiric treatment of pediatric acute otitis media caused by drug-resistant *Streptococcus pneumoniae*. *Pediatr Infect Dis Journ* 1998;17:963-8.
5. Petersen I., Johnson A.M., Islam A. et al. Protective effect of antibiotics against serious complications of common respiratory tract infections: retrospective kohort study with the UK General Practice Research Database. *BMJ* 2007, 335:982-4.
6. Dagan R., Hoberman A., Johson C. et al. Bacteriologic and Clinical Efficacy of high dose amoxicillin /clavulanate in children with acute otitis media. *PIDJ* 2001;20:829-37.
7. David M.Z., Daum R.S. Community-associated methicillin-resistant *Staphylococcus aureus*: epidemiology and clinical consequences of an emerging epidemic. *Clin Microbiol Rev.* 2010;23:616–87.
8. Dagan R., Klugman K., Craig W., et al. Evidence to support the rationale that bacterial eradication in respiratory tractinfection is an important aim of antimicrobial therapy. *J Antimicrob Chemother* 2001;47:129-40.
9. Piglansky L., Leibovitz E., Raiz S. Bacteriologic and clinical efficacy of high dose amoxicillin for therapy of acute otitis media in children. *Pediatr Infect Dis J* 2003;22:405-12.
10. Pukander J., Jero J., Kaprio E., et al. Clarithromycin vs. amoxicillin suspension in the treatment of pediatric patients with acute otitis media. *Pediatr Infect Dis J* 1993;12(Suppl. 3):s118-21.
11. Leibovitz E., Piglansky L., Raiz S. et al. Bacteriologic and clinical efficacy of one day vs three day intramuscular ceftriaxone for treatment of nonresponsive acute otitis media in children. *Pediatr Infect Dis J* 2000;19:1040-5.
12. Ferranti S., Ioannidis J., Lau J., et al. Are amoxicillin and foliate inhibitors as effective as other antibiotics for acute sinusitis? A meta-analysis. *BMJ* 1998;317:632-7.
13. Wald E.R., Nash D., Eickhoff J. Effectiveness of amoxicillin/clavulanate potassium in the treatment of acute bacterial sinusitis in children. *Pediatrics* 2009;124:9-15
14. Lodha R., Kobra SK., Pandey RM. Antibiotics for community acquired pneumonia in children. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2013 Issue 6. Art No.: CD004874. DOI 10.1002/14651858.CD 004874.pub4.
15. Marston B., Lipman H., Breiman R. Surveillance for Legionnaires disease: risk factors for morbidity and mortality. *Arch Intern Med* 1994;154:2417-22.
16. Spyker D., . Rugloski R., Vann R., O'Brien W. Pharmacokinetics of Amoxicillin: Dose

- Dependence After Intravenous, Oral, and Intramuscular Administration, *Antimicrob Agents Chemother.* 1977 Jan; 11(1): 132–141.
17. Spátola J., Poderoso JJ., Wiemeyer JC., Fernández M., Guerreiro RB., Corazza C. Influence of ambroxol on lung tissue penetration of amoxicillin. *Arzneimittelforschung.* 1987 Aug;37(8):965-6.
 18. Bechara JK., Vergara T., Higuera GZ., Alvarado JT. Amoksyliny/erdosteina w leczeniu zapalenia oskrzeli. *Pediatryczne badanie kontrolowane. Tłumaczenie. Revista mexicana de puericultura y pediatria* 6 (34) 1999.
 19. Miller DM., Helms SE., . Brodell RT. A practical approach to antibiotic treatment in women taking oral contraceptives. Volume 30, Issue 6, June 1994, Pages 1008-1011.
 20. [Craft](#) JC., [Feldman](#) W E., [Nelson](#) JD. Clinicopharmacological evaluation of amoxicillin and probenecid against bacterial meningitis. *Antimicrob. Agents Chemother.* September 1979 vol. 16 no. 3346-352.
 21. Fredj NB., Aouam K. Chaabane A., Toumi A., Naceur Boughattas R., Chakroun M. Hypersensitivity to amoxicillin after drug rash with eosinophilia and systemic symptoms (DRESS) to carbamazepine and allopurinol: a possible co-sensitization. Volume 70, Issue 2 August 2010 Pages 273–276.
 22. Barr WH., Zola EM., Candler EL., Hwang SM., Tendolkar AV., Shamburek R., et al. Differential absorption of amoxicillin from the human small and large intestine. *Clin Pharmacol Ther* 1994; 56: 279-285.
 23. Charakterystyka postaci leku Amotaks http://leki.urpl.gov.pl/files/30_Amotaks_Dis.pdf.
Data zatwierdzenia 09.2013.
 24. Alvarez-Elcoro S. Enzler MJ. The macrolides: erythromycin, clarithromycin, and azithromycin. *Mayo Clinic Proceedings*, 1999; 74: 613-634.
 25. Vanhoof R., Gordts B., Dierickx R., Coignau H., Butzler J.P. Bacteriostatic and bactericidal activities of 24 antimicrobial agents against *Campylobacter fetus* subsp. jejuni. *Antimicrob. Agents Chemother.*, 1980; 18: 118–121.
 26. Mohs E., Rodriguez-Solares A., Rivas E., el Hoshy Z.: A comparative study of azithromycin and amoxycillin in paediatric patients with acute otitis media. *J. Antimicrob. Chemother.*, 1993; 31 (suppl. E): 73–79.
 27. Hooton TM. A comparison of azithromycin and penicillin V for the treatment of streptococcal pharyngitis. *Amer. J. Med.*, 1991; 91 (suppl. 3A): 23S–26S.
 28. Hopkins S. Clinical toleration and safety of azithromycin. *Amer. J. Med.*, 1991; 91 (suppl. 3A): 40S–45S.
 29. Rahangdale L1., Guerry S., Bauer HM., Packel L., Rhew M., Baxter R., Chow J., Bolan G. An observational cohort study of *Chlamydia trachomatis* treatment in pregnancy. *Sex Transm Dis.* 2006 Feb;33(2):106-10.
 30. Moumita S., Cindy Woodland C., Gideon K. Pregnancy outcome following gestational exposure to azithromycin. *BMC Pregnancy Childbirth.* 2006; 6: 18.
 31. Charakterystyka produktu leczniczego Sumamed 500mg, data zatwierdzenia 04.2010.
 32. <http://www.farmacjapratyczna.pl/wp-content/uploads/2014/02/najistotniejsze-interakcje->

- lekow-przeciwbakteryjnych-o-czym-nalezy-pamietac-w-praktyce.pdf
33. Kowalska-Krochmal B. Klindamycyna – aktualne spojrzenie na antybiotyk znany od dawna. *Forum Zakażeń* 2015;6(2):91–96.
 34. Kishi K., Hirai K., Hiramatsu K., Yamasaki T., Nasu M. Clindamycin suppresses endotoxin released by ceftazidime-treated *Escherichia coli* O55:B5 and subsequent production of tumor necrosis factor alpha and interleukin-1b. *Antimicrob Agents Chemother* 1999;43(3):616–622.
 35. Sande M.A., Mandell G.L. Antimicrobial agents: tetracyclines, chloramphenicol, erythromycin, and miscellaneous antibacterial agents. In: Gilman A.G., Goodman L.S., Rall T.W., Murad F., eds: *Goodman and Gilman's The pharmacological basis of therapeutics*. 7th ed. New York, Macmillan, 1985: 1179–1191.
 36. Levine M., Lexchin J., Pellizzari R., editors. *Drugs of Choice A Formulary for General Practice*. Ottawa: Canadian Medical Association; 1995.
 37. Committee on Antimicrobial Agents. Fong IW. Management of diabetic foot infection: A position paper. *Can J Infect Dis*. 1996;7:361–5.
 38. Safrin S., Finkelstein DM., Feinberg J., et al. Comparison of three regimens for treatment of mild to moderate *Pneumocystis carinii* pneumonia in patients with AIDS. A double-blind, randomized, trial of oral trimethoprim-sulfamethoxazole, dapsone-trimethoprim, and clindamycin-primaquine. *Ann Intern Med*. 1996;124:792–802.
 39. Kasten MJ. Clindamycin, metronidazole and chloramphenicol. *Mayo Clinic Proceedings*, 1999; 74: 825-833.
 40. Fogdall RP., Miller RD. Prolongation of a pancuronium-induced neuromuscular blockade by clindamycin. *Anesthesiology* 1974 Oct; 41(4):407-8.
 41. Pitsouni E., Iavazzo S., Athanasiou S., Falagas ME. Single-dose azithromycin versus erythromycin or amoxicillin for *Chlamydia trachomatis* infection during pregnancy: a meta-analysis of randomised controlled trials. *Int J Antimicrob Agents*. 2007 Sep, 30 (3): 213–21.
 42. Kacmar J., Cheh E., Montagno A., Peipert JF. A randomized trial of azithromycin versus amoxicillin for the treatment of *Chlamydia trachomatis* in pregnancy. *Infect Dis Obstet Gynecol*. 2001, 9(4): 197– 202.

ZASTOSOWANIE CYTOMETRII PRZEPLYWOWEJ W DIAGNOSTYCE KLINICZNEJ

- [1] Burchardt D, Machowska L, Derwich K, Husam S, Dworacki G. Cytometria przepływowa – możliwości zastosowania w diagnostyce klinicznej zmian w obrębie jamy ustnej. *Nowiny Lekarskie* 2008, 77, 4, 324–329.
- [2] Skotny A, Kmieciak B, Zbrojewicz E, Siwak E, Mędrala W. Cytometria przepływowa w diagnostyce alergii – protokoły identyfikacji bazofilów. *Alergoprofil* 2012, Vol. 8, Nr 4.
- [3] Rusak M, Pietruczuk M, Osada J, Hołub M, Dąbrowska M. Cytometria przepływowa w diagnostyce chorób nowotworowych układu krwiotwórczego. *Diagn. Lab*. 2006, 42, 455-466.
- [4] Skotny A, Pucińska J. Współczesna cytometria przepływowa. *Acta Bio-Optica et Informatica Medica Inżynieria Biomedyczna* 2013, vol. 19, nr 1.

- [5] Czyż A, Dworacki G, Komarnicki M. Przydatność badania immunofenotypu komórek szpiku metodą cytometrii przepływowej w diagnostyce zespołów mielodysplastycznych. *Postępy Hig Med Dosw.* 2008; 62: 354-363.
- [6] Brzustewicz E, Bryl E. Przegląd testów laboratoryjnych przydatnych w diagnostyce pierwotnych niedoborów odporności. *Forum Medycyny Rodzinnej* 2014.
- [7] Pituch-Noworolska A. Immunofenotyp dojrzałych komórek hematopoetycznych - pierwotne i wtórne niedobory. *Postępy biologii komórki* 2008.
- [8] Baran J. Nowa Epoka cytometrii przepływowej. Przewodnik po współczesnych cytometrach i ich zastosowanie. *Postępy biologii komórki* 2008.
- [9] Zielińska H, Moszkowska G, Dębska-Ślizień A, Zieliński M, Jankowska M, Rutkowski B, Trzonkowski P. Możliwości diagnostyczne oceny ryzyka immunologicznego biorcy nerki przed przeszczepieniem i po jego wykonaniu. *Forum Nefrologiczne* 2011, tom 4, nr 4, 320–330.
- [10] Mędrala W, Wolańczyk-Mędrala A, Gogolewski G. Zastosowanie cytometrii przepływowej w diagnostyce laboratoryjnej chorób alergicznych. *Pneumonol. Alergol. Pol.* 2006, 74, 239:24.

***Klebsiella pneumoniae* NDM - New Delhi czyli wielolekooporna superbakteria**

1. Johnson A.P, Woodford N. Global spread of antibiotic resistance: the example of New Delhi metallo- β -lactamase (NDM)-mediated carbapenem resistance. *J Med Microbiol* 2013; 62, 499–513.
2. Majewska M. New Delhi to superbakteria oporna na wszystkie antybiotyki. Jak można się nią zarazić?
http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/choroby-zakazne/new-delhi-to-superbakteria-oporna-na-wszystkie-antybiotyki-jak-mozna-s_38097.html [data dostępu 10.10.2016]
3. Sałwacka S. Superbakteria atakuje. Nie ma na nią lekarstwa.
http://m.wyborcza.pl/wyborcza/1,105402,16668647,Superbakteria_atakuje_Nie_ma_na_nia_lekarstwa.html [data dostępu 10.10.2016]
4. Piaseczny J. NDM-1 - gen śmierci. *Przegląd* 2012, 21,
<http://www.tygodnikprzeklad.pl/ndm-1-gen-smierci/> [data dostępu 10.10.2016]
5. Czekał T, Ciszewski M. *Klebsiella pneumoniae* NDM – nowa superbakteria. *Med Rodz* 2015; 1: 23-27.
6. Juda M, Malm A. Mechanizmy oporności pałeczek Gram-ujemnych z rodziny *Enterobacteriaceae* na karbapenemy. *Forum Zakażeń* 2013; 4 (1): 53-57.

7. Mączyńska B, Neumann K, Junka A, Smutnicka D, Secewicz A, Bartoszewicz M, Wójkowska-Mach J, Sękowska A, Gospodarek E, Burdynowski K. Analiza cech warunkujących selekcję i przeżywalność w środowisku szpitalnym u szczepów *Klebsiella* izolowanych z ognisk epidemicznych. *Forum Zakażeń* 2013; 4 (2): 77-97.

Klindamycyna- zastosowanie w stomatologii a powikłania

1. Pod. red. B.G. Katzung: *Farmakologia ogólna i kliniczna. Tom II*. Lublin: Wydawnictwo Czelej, 2012. Część VII. Chemioterapeutyki, str. 922
2. M.J. Kasten: *Clindamycin, metronidazole and chloramphenicol*. [w:] *Mayo Clinic Proceedings* 1999; 74, str. 825-833
3. B. Kowalska-Krochmal: *Klindamycyna – aktualne spojrzenie na antybiotyki znany od dawna*. [w:] *Forum Zakażeń* 2015; 6(2), str. 91-96
4. D. Olczak-Kowalczyk, D. Karolak-Żak, D. Tymińska, E. Krasuska Sławińska: *Antybiotyki w stomatologii dziecięcej*. [w:] *Nowa Stomatologia* 2014; 3: str. 131 – 137
5. B. Sulik-Tyszka, J. Cieślak, A. Bogusławska-Kapała, I. Strużycka, M. Wróblewska: *Zastosowanie klindamycyny w leczeniu zakażeń jamy ustnej*. [w:] *Forum Zakażeń* 2016, 7(2), str. 97-101
6. M. Referowska, W. Leśniak: *Postępowanie w infekcyjnym zapaleniu wsierdza: podsumowanie wytycznych European Society of Cardiology 2015*. *Medycyna Praktyczna* 2015; 12: 13–41
7. N.S. Dar-Odeh, O.A. Abu-Hammad, M.K. Al-Omiri, A.S. Khraisat, A.A. Shebabi: *Antibiotic prescribing practices by dentists: a review*. [w:] *Therapeutics and Clinical Risk Management* 2010; 6: str. 301 – 306
8. J. Woron: *Antybiotykoterapia: skuteczność i bezpieczeństwo*. [online:] pulsmedycyny.pl
9. A. Mehlich, S. Górską, A. Gamian, A. Myc: *Wybrane aspekty zakażeń *Clostridium difficile**. [w:] *Postępy Higieny i Medycyny Doświadczalnej* 2015; 69: str. 598 – 611
10. C. Jernberg, S. Löfmark, C. Edlund, J.K. Jansson: *Long-term ecological impacts of antibiotic administration on the human intestinal microbiota*. [w:] *International Society for Microbial Ecology Journal* 2007; 1, str. 56-66
11. A. Olczak, E. Grąbczewska: *Rzekomobloniaste zapalenie jelit o etiologii *Clostridium difficile**. [w:] *Przegląd Epidemiologiczny* 2012; 66: str. 59 – 65
12. J. Joško-Ochojska, L. Spandel: *Zakażenia *Clostridium difficile* jako problem zdrowia publicznego*. [w:] *Problemy Higieny i Epidemiologii* 2014; 95: str. 568 – 573

13. S. Plummer, M.A. Weaver, J.C. Harris, P. Dee, J. Hunter: *Clostridium difficile* pilot study: effects of probiotic supplementation on the incidence of *C. difficile* diarrhoea. [w:] International Microbiology 2004; 7: str. 59 – 62
14. G. Ziółkowski, B. Ziółkowska, B. Ochocka i wsp.: *Infekcje Clostridium difficile, niedoceniane zakażenia w aspekcie klinicznym i epidemiologicznym*. Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych, Katowice 2012 [online:] pspe.pl
15. W. Hryniewicz, G. Martirosian, T. Ozorowski: *Zakażenia Clostridium difficile. Diagnostyka, terapia, profilaktyka*. Warszawa: Narodowy Instytut Leków, 2011 [online:] www.antybiotyki.edu.pl
16. A.M. Pietrzak: *Zakażenie Clostridium difficile o ciężkim przebiegu*. [w:] Postępy Nauk Medycznych 2014; 1, str. 41-45
17. M. Fawziah, D. George, M. Chong, S. Sutherland, D.M Patrick: *Antibiotic prescribing by dentists has increased: Why?* [w:] Journal of the American Dental Association 2016; 5, str. 320 – 327
18. K. Weist, A. Muller, D. Monnet, O. Heuer: *Surveillance of antimicrobial consumption in Europe 2012* [online:] www.ecdc.europa.eu
19. J. Brock, N. Peterson: *Role of prophylactic antibiotics for recurrent C. difficile prevention*. [w:] Infectious Disease News, 2015 [online:] <http://www.healio.com/infectious-disease/gastrointestinal-infections/news/print/infectious-disease-news>
20. S. Rodriguez: *Risk of Clostridium difficile infection in hospitalized patients receiving metronidazole for a non-C difficile infection*. [w:] Clinical Gastroenterology and Hepatology 2014; 12(11), str. 1856-61
21. S. Sazawal, G. Hiremath, U. Dhingra i wsp.: *Efficacy of probiotics in prevention of acute diarrhoea: a meta-analysis of masked, randomized, placebo-controlled trials*. [w:] Lancet Infectious Diseases 2006; 6 (6), str. 374–382
22. I. Steinka: *Wybrane aspekty stosowania probiotyków*. [w:] Annales Academiae Medicae Gedanensis 2011; 41: str. 97 – 108
23. *Żywe bakterie dla zdrowia, czyli o probiotykach* [online:] biotechnologia.pl
24. C. Lauber, M. Grace, K. MacDougall, S.S. Lalh, M.H. Smith, P. West, S. Compton: *Antibiotic Prophylaxis Practices In Dentistry: A Survey Of Dentists and Physicians*. [w:] Journal of Canadian Dental Association 2007; 73: str. 263 – 268.

Najczęściej diagnozowana choroba układu pokarmowego– zespół jelita drażliwego (IBS)

1. Bartnik W.: Choroby przewodu pokarmowego – postępy 2015/2016. Med. Prakt., 2016; 7-8: 36-44
2. Gajewski P., Interna Szczeklika, Medycyna Praktyczna, Kraków, 2016, s. 1005-1007
3. Soares R., *Irritable bowel syndrome: A clinical review*, World Journal of Gastroenterology 2014 September 14; 20(34): 12144-12160
4. El-Salhy M., *Recent developments in the pathophysiology of irritable bowel syndrome*, World Journal of Gastroenterology 2015 July 7; 21(25): 7621-7636

Dieta odpornościowa

1. Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka. Helena Ciborowska, Anna Rudnicka. Wyd PZWL, 2010
2. Współczesne poglądy na rolę witaminy C w fizjologii i patofizjologii człowieka, Katedra Chemii i Biochemii Klinicznej Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 2007
3. Biologiczne znaczenie witaminy C ze szczególnym uwzględnieniem jej znaczenia w metabolizmie skóry. Ewa Kleszczewska, Wyższa Szkoła Kosmetologii i Ochrony Zdrowia w Białymstoku, 2007
4. Poradnik żywienia naturalnego. Wzmacniaj odporność prostym pożywieniem, Bożena Żak-Cyran, 2012
5. Ominąć antybiotyki. Leczenie bez leków., Michael A. Schmidt, Ln H.Smith, Keith W.Sehnert
6. Vitamin C Is an Essential Factor on the Anti-viral Immune Responses through the Production of Interferon- α/β at the Initial Stage of Influenza A Virus (H3N2) Infection
7. Koenzym Q10 – biosynteza i znaczenie biologiczne w organizmach zwierząt i człowieka
8. Wielonienasycone kwasy tłuszczowe czynnikiem poprawy stanu zdrowia człowieka. Konrad Achremowicz, Katarzyna Szary- Sworst. Żywność. Nauka. Technologia. Jakość, 2005
9. Dieta odpornościowa, Barbara Jakimowicz- Klein, Wyd. ASTRUM, 2004
10. 100 sposobów na odporność. Charlotte Haigh, Wyd. Muza SA, 2011

Borelioza- twardy orzech do zgryzienia

1. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego-Państwowy Zakład Higieny, Meldunki o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach w Polsce, 2015, kwartał I i II 2016
2. Marta Legatowicz-Koprowska, Ewa Walczak, Borelioza- wciąż trudne wyzwanie, Forum Medycyny Rodzinnej, tom 5, nr 3, 336–344, 2011,
3. Diagnostyka i leczenie boreliozy z Lyme (choroby z Lyme) , Wytyczne Niemieckiego Towarzystwa Boreliozy, 2011
4. Joseph Burrascano, Uwagi diagnostyczne i zalecenia odnośnie leczenia boreliozy, 2008
5. Bijaya Sharma, Autumn V. Brown, Nicole E. Matluck, Linden T. Hu, Kim Lewis, *Borrelia burgdorferi*, the Causative Agent of Lyme Disease, Forms Drug-Tolerant Persister Cells, Antimicrob Agents Chemother 59:4616–4624
6. Hubert Wanyura, Teresa Wagner, Katarzyna Kowalska, Borelioza- choroba z Lyme, Czas. Stomatol., LIX, 9, 640-648, 2011

7. Robert Flisiak, Sławomir Pancewicz, Diagnostyka i leczenie boreliozy z Lyme. Zalecenia Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, 2008.
8. Marta Legatowicz-Koprowska, Ewa Walczak, Borelioza—wciąż trudne wyzwanie., Forum Medycyny Rodzinnej, tom 5, Nr 4, 2008.